

Serdar Çam Kadim Geçmişten Modern Geleceğe: Yeni Özbekistan / 9
Alişer Azambocayev Yaşasın Özbekistan, Yaşasın Türkiye / 17

ÖZBEKİSTAN'A TARİHÎ BAKIŞ

Zebiniso Husayn Kamalova Özbekistan'ın Gelişim Tarihi: Yeni Özbekistan, Ulus ve Devlet, Milli Kimlik / 23

YENİ ÖZBEKİSTAN, DEMOKRASİ VE DEĞİŞİM

Bilgehan Atsız Gökdağ Özbekistan / 35
Fırat Purtaş Geleneğin Üzerinde Yükselen Yeni Özbekistan ve Şevket Mirziyoyev'in Liderliği / 42
Mehmet Seyfettin Erol Özbekistan'ın 2022-2026 Kalkınma Stratejisinin Ana Hedefleri / 49
Doğacan Başaran Yeni Özbekistan'da Güçlü Reformlar Dönemi / 53
Zeynep Alpınar 'Yeni Özbekistan'ın Kalkınma Stratejileri ve Türk Dünyası ile İlişkiler / 58

JEOPOLİTİK VE STRATEJİK AÇIDAN ÖZBEKİSTAN

Rovshan İbrahimov Özbekistan Enerji Sektörü: Yapılanma ve Değişim Stratejileri / 65
Mustafa Cem Koyuncu Özbekistan'ın Jeopolitik Önemi ve Kuşak – Yol Projesindeki Rolü / 74
Hüseyin Bilgiç Türkistan'ın Bam Teli Özbekistan / 80
Mesut Emre Karaköse Özbekistan'ın Üçüncü Rönesans Vizyonu / 109

ULUSLARARASI İLİŞKİLER AÇISINDAN ÖZBEKİSTAN

Kamer Kasım Özbekistan: Türk Dünyasının Yükselen Yıldızı / 115
Alaeddin Yalçınkaya Mirziyoyev Dönemi ile Hızlanan Özbekistan – Türk Dünyası Yakınlaşması / 123
Büşra Doğan Kuşak Yol Projesi Perspektifinde Çin – Özbekistan İlişkileri / 131
Gökçen Gürel 'Kuşak-Yol Girişimi' Bağlamında Özbekistan-Çin İlişkilerinin Değerlendirilmesi / 140
Sabir Askeroğlu Özbekistan'ın Rusya Politikası: Ekonomik Ortaklık ve Sınırlı Müttefiklik / 151
Aytaç Güber Özbekistan ve Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü / 155
Abmad Khan Dawlatyar Özbekistan'ın Afganistan Politikası / 162
Emrah Kaya Özbekistan Dış Politikasında Yumuşak Güç Boyutları ve Afganistan / 169
Mehmet Erkan Kılıoğlu Özbekistan'da Radikalizm ve Özbekistan İslami Hareketi (ÖİH), 1990-2010 / 173
Sezai Özçelik Özbekistan'daki Kırım Tatarları: Sürgün ve Sonrası / 204

İKTİSADÎ YAPI AÇISINDAN ÖZBEKİSTAN

- Halil Afşarata - Gamze Küçük Bayram* Türkiye- Özbekistan Ekonomik İlişkileri / 217
- Ülker Güzel* Ekonomik ve Ticari Yönleri ile Özbekistan Cumhuriyeti / 223
- Aytaç Güber* Özbekistan Tarımında Suyun Yeri / 230
- Abmet Aydın – Güç geldi Bashimov* Dünya Kiraz Piyasasında Özbekistan'ın Rekabet Gücü / 235
- Akbarjon I. Abdülhamid oğlu - Iqboljon S. Shukbrat oğlu - Muhammadsodiq M. Mubammadqul oğlu - Nasibullo D. Komiljon oğlu* Özbekistan'ın Endüstriyel Gelişiminde Bazı Yönleri / 244
- S. Solizbanovich Mukhamedzhaniov* Özbekistan'da İşletmelerin Kârlılığını Artırıcı Önlemler ve Finans – İhracat Faaliyetleri / 247
- S. Solizbanovich Mukhamedzhaniov* Ülke Ekonomisinin Gelişiminde Yabancı Yatırımların Özbekistan Cumhuriyeti Örneğine Etkisi / 250
- Özbekistan Ülke Profili* / 253
- Özbekistan Ülke Bilgi Notu* / 267
- Özbekistan Pazar Bilgileri* / 279

ÖZBEKİSTAN'DA MİLLÎ KİMLİK İNŞASI

- Fatma Açık* Millî Kimlik İnşasında Çağdaş Özbek Nesrine Bakış / 311
- İnci Yelda Dumlupınar* 19. ve 20. Yüzyılda Özbekistan'da Reform Hareketleri ve Rus Tesirinin Tarihsel Süreci / 325
- Merve Nur Tosun* Özbekistan'ın Mevcudiyetine Psikolojik Yaklaşım / 341

DİL ve EDEBİYAT

- Bilgehan Atsız Gökdağ* Özbekistan'ın Dil Politikası / 351
- Zamira Öztürk* Özbekistan'da Dilde Standartlaşma ve Alfabede Latinizasyon Çalışmaları / 364
- Timur Kocaoğlu – Ertuğrul Yaman* Çağdaş Özbek Şiiri / 384
- Aftandil Erkinov* Özbekistan'da Ali Şir Nevai'nin Önemi ve Nevai El Yazmalarının Dünya Kataloğunu Oluşturma Meselesi / 393
- Emek Üşenmez* British Library'deki Ali Şir Nevâ'î (Çağatay) Yazmaları Üzerine / 399
- Erhan Solmaz* Özbek Sahası 'Efendi' Latifelerinde Şahıs Kadrosu / 421
- Paşacan Kencayeva* Sabahattin Ali ve Abdulla Kahhar Öykülerinin Üslup Özellikleri / 426
- Bilgehan Atsız Gökdağ - Osman Kabadayı* Türk Kurtuluş Savaşının Türk Dünyası Edebiyatındaki Yansımaları ve Özbek Şair Çolpan'ın Tufan Şiiri / 432
- Şablon Mirjonovna Hamroyeva* Türk Dillerinin Dilbilimsel Platformu / 437

SOSYO-KÜLTÜREL YAPI ve EĞİTİM

- Barna Ubaydullayeva* Özbek Ailelerinde Çocuk Sayısına Olan Bakışın Değişimi Üzerine / 445
- Barna Ubaydullayeva* Özbek-Konguratlar'ın Çocuk Eğitimiyle İlgili Gelenek ve Göreneklerinde Şamanlık ve Totemistik Bakışların İzleri / 452
- Dilnoza Jamolova* Türkistan ve Buhara'da Eğitimin Gelişmesinde Türk Aydınlarının Rolü / 459

MEDYA

Zakir Avşar Özbekistan'da Medya Tarihine Bir Bakış / 467

N. M. Hamaev - R. X. Akbarov Ulusal Basın Aynasında Özerkliğin Sonu ve Bağımsızlık Hareketinin Başlaması / 476

TURİZM, KÜLTÜR VE SANAT

Turan Akkoyun Özbekistan'ın Özelden Genele Uzanan Değerleri / 485

Mehmet Cemal Çiftçigüzeli Özbekistan; İstanbul'dan Bir Şiirlik, Bir Şarkılık Yol / 490

Jale Özlem Oktay Çerezci Özbekistan'da Göktürk Dönemi Sanatı / 495

Gulzoda Makhmunjonova Özbekistan Topraklarında Gelişen Minyatür Mektebinin Günümüzdeki Önemli Temsilcisi 'Jahongir Ashurov' / 511

Husen Xayrulloevich Jo'Rayev Buhara'da Hattatlık Okulunun Kuruluşu ve Hattalık Sanatının Temsilcileri / 517

ikinci cildin içindekiler

Sayı: 126

Tanzila Norboyeva İnsancıl Devlet Reformları, Adaletli ve Refah Yaşam Yolunda Atılan Büyük Adımlarla Değerlidir / 9

Akmal Saidov Anayasal Reformlar - Seçmen İradesi, Çağın Talepleri / 13

Nuriddin Xoliqnazarov İnsanın Değer Gördüğü Ülkeye Allah'ın Rahmeti Yağsın / 20

Zulayho Mabkamova Güçlü Aile ve Aktif Olan Kadınlar Toplumun Refah Göstergesidir / 24

Sboazim Minovarov Ulusal Proje "Yeşil Alan": Ali Şir Nevâyî Doğaya İhanetle Neyi Kastetti? / 32

Alisher A'zamxo 'jaye "Yaşasın Özbekistan ve Türkiye!" / 34

Olgan Bekar Ata Yurdumuz Özbekistan Her Türk'ün Kalbinde Her Zaman Özel Bir Yere Sahip Olmuştur / 42

Obid Hakimov Özbekistan - Türkiye: Tarih ve Reformların Ortaklığı / 45

Bobur Bekmurodov Yeni Fikir: Toplum - Ülkedeki Reformların Öncüsü ve Uygulayıcısıdır / 51

Aktam Xaitov Özbekistan-Türkiye: İşbirliğimiz Kapsamlı Stratejik Ortaklık Aşamasına Geldi / 54

Aziz Mubiddinov Özgür ve Refah Bir Yaşam Öncelikli Hedefimizdir / 57

Eldor Maxkamov Anayasal Reformların Temel Yönleri / 62

Abduxoliq Xusainov Hoşgörü: Yeni Özbekistan'ın Işığıdır / 65

Bekqul Egamqulov Türkiye'nin İnanç Turizmindeki Tecrübesi Özbekistan'da da Sonuç Vermeye Başladı! / 70

Saidmurod Rahimov Türkiye - Özbekistan: İlişkilerimiz Kardeşlik Köklerinden Güç Alacak / 76

Behruz Xudoyberdiyev Türkiye: Ekonomik Potansiyeli Yüksek Bir Ülkedir / 79

Abror G'ulomov Tam 30 yıl önce... / 82

Bobir G'oyibov Özbekistan Topraklarında İlk ve Orta Çağlarda Devlet Oluşumlarının Vücuda Gelişi / 86

- Qabramon Rajabov* Türkistan'da Sovyet Hâkimiyetinin Yerleşmesi ve Türkistan Özerkliğinin Doğuşu ve Hokand Savaşı/Soy Kırımı / 103
- Kamol Jamolovich Rabmonov* Buhara Halk Sovyet Cumhuriyetinin Hükümet Yönetimine Dair Mülâhazalar / 114
- Mahmud Orziyev* "Jön Türkler" Devrimi: Buhara ve Osmanlı İlişkilerinin Bazı Yönleri Hakkında / 121
- Dilnoza Jamolova* Polathoca Oğlu Osmanhoca'nın Türkistan Ceditçiliği ve Milli Bağımsızlık Hareketlerindeki Yeri / 125
- Farrux Umedovich Temirov* Sadreddin Ayni Eserleri - Buhara'daki Ceditçilik Hareketi Tarihini Öğrenme Kaynağı / 130
- Mashbura Adiljon qizi Darmonova* Fergana Bölgesi Ceditçilerinin Faaliyet ve Çalışmalarında Milli Uyanış Meselesi / 134
- Oybek Rashidov* Türkistan'da İnkılap Karşıtı Teşkilatlar ve Milli Aydınların Özgürlük Ülküsü İçin Mücadeleleri / 139
- Maftuna Karimova* Orta Asya Halklarının veya Birleşemeyen Özbeklerin "Üçüncü İskender"i Kimdir? / 145
- Ablat Khodjayev* Eski Çin Kaynaklarında Yaypanlara Ait Bilgiler / 149
- Abrorbek Abadjon o'g'li Abdug'aniyev* Orta Asya Halklarında Eski Zamanda Yönetim ve Manevi Hayatta Kadınların Rolü ve Önemi / 160
- Umid Hayitov* Özbekistan'daki Medeni Girişimlerde F. Hocayev'in Yeri / 164
- Husan Abuyev* Yeniden Yapılanma Sürecinde Özbekistan'daki Durum / 168
- Bobir Xo'janazarovich Imamov* Özbekistan-Türkiye İlişkisinde Yeni Aşamanın Mühim Adımları / 178
- Shamsiddin Kamoliddin* Ukrayna'daki Savaş ve Özbekistan / 187
- Asror Pardayev* Buhara İktisadi Kuruluşunun Faaliyeti / 192
- Umarjon Rustamovich Xo'jamuratov* Özbekistan Tarım Sektöründe Çiftçilik Hareketinin Oluşumu ve Gelişim Dinamikleri / 199
- Feruz Amonova* Rus-Çin Bankası Buhara Şubesi Tarihi / 205
- Hamidullo Abdurazzaqovich Qo'shbaqov* Soğd – Fergana – Çin: Önemli Ticaret İlişkileri / 209
- Shodmon Hayitov - Jahongir Hayitov* Özbekistan Adıyla Dünya Denizlerinde Yüzen Gemiler / 215
- Firuz Kamolovna Nurova* Özbek Dili Morfoanalizatörü İçin Fiil Analitik Şekillerinin Önemi / 219
- Shahnoza Kaxramonovna Gulyamova* Özbek Dili Anlam Çözümleyicisi İçin Çok İşlevli Sözcükleri Farklılaştırmanın Dil Bilimsel Unsurları / 223
- Baxtiyor Rajabovich Mengliyev* Dilbilimsel Araştırma Yöntemi Olarak Aydınlanma Edebiyatı / 229
- Olim Eshonov* Nefis Duygular / 241
- Sultonmurod Olim* Ali Şir Nevai - Devlet Adamı / 255
- Juliboy Eltazarov - Zokir Baynazarov* Divânü Lugâti't-Türk'te İfade Edilen Çocuk Dünyasına Dair Dilsel Görünüm / 262
- Mo'min Qodirov* Mirza Uluğbek'in Matematik ve Astronomi Bilimleri Okulu ve Onun Türk-İslam Dünyasında Bilimin Gelişmesindeki Katkısı / 271
- Dilmurod Mamarasulov* Semerkant'taki Mirza Uluğ Bey Medresesinin Son Öğrencileri Hakkında / 278
- Dilrabo Jalolovna Kazakbaeva* Ali Şir Nevâyî'nin Tasavvufi Tercüibendi / 284

- Hamidulla Boltaboev* Hacı Abdurauf Fıtrat ve Onun 'Mevlid-i Şerif' Manzumesi / 289
- Hulkaroy Hamidulla qizi Boltaboeva* Mehmet Akif Ersoy ve Abdurauf Fıtrat'ın
Şiirlerinde Bağımsızlık ve Aydınlanma / 293
- Badia Muslixiddinovna Mubiddinova* Sayidahmad Vasliy Samarqandiy'nin Hoca
Ubaydulloh Ahrori Vali Hakkında Düşünceleri / 299
- Mahfuza Davronova* Otobiyografik Özelliklerin Şiirde İfade Edilmesi / 303
- Poshsbajon Kenjaeva* Monolog - Hikâyede Türk Kadın Karakterlerin
Sanatsal İfadesi / 308
- Xurshida Nisbonova Yusufjanovna* Kur'an'ın "Haber" Hikâyesi Üzerindeki Etkisi / 315
- Sulaymon Inoyatov* Buhara, İslam Medeniyetinin Merkezlerinden Biridir: Tarih ve
Bugün / 320
- Ziyoda G'afforova* Vabkent'teki Çeşme-i Eyüp Abidesi: Tarih ve Anlam / 325
- Ismat Naimov* Ahmed Daniş'in Tıp, Güzel Sanatlar ve Müziğe Ait Bilimsel Eserlerindeki
İslahatçılık Fikirlerinin Yorumlanması / 330
- Abduvali Abdumutalibovich Yo'ldashev* Saidali Osmanhoca – 'Yardım' Derneğinin
Başkanı / 339
- Bekzod Axmedov* Dünya Nazarından Buhara Karakulu / 345

Türk Dillerinin Dilbilimsel Platformu

Şahlo Mirdjonovna Hamroyeva*

Bu makale Alisher Navoi adındaki Taşkent Devlet Özbek Dili ve Edebiyatı Üniversitesinde yenilikçi ve pratik projelerin uygulama programı temelinde 2021-2023 yılları için tasarlandığı PZ-2020042022 “Türk dillerinin dilbilimsel elektronik platformunun oluşturulması” yenilikçi bir proje kapsamında geliştirilen Türk dillerinin dilbilimsel platformunun amaç ve hedeflerini açıklamaktadır. Projenin temel amacı, çok uluslu halkımızın anadilini öğrenmesi için koşullar yaratmak, genç nesli ulusal ve evrensel değerler temelinde eğitmek, kardeş halkların anadiline saygıyı aşılama, karşılaştırmalı çalışma yapmaktır. Türkçe konuşan halkların eşsiz şaheserleri ve gramerleri; Türkçe konuşan halkların karşılaştırmalı gramerini dünyaya tanıtmak ve tanıtımı için alternatif yollar geliştirmektir.

Özbekistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanının “Özbek dilinin devlet dili olarak prestijini ve statüsünü kökten artırmaya yönelik tedbirler hakkında” Kararnamesinde ‘Yurt dışında yaşayan yurttaşlar ve Özbekçe öğrenmek isteyen yabancılar için Özbekçe ders kitaplarının ve elektronik programların geliştirilmesini yapmak, bu gibi programları geniş bir alana yaymak, Özbek dilini öğ-

retmek için özel kurslar düzenlenmek’ gibi fonksiyonlar tanımlanır.

“Etnikler arası ilişkiler alanında Özbekistan Cumhuriyeti devlet politikası kavramının onaylanması konusun”daki Özbekistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Kararnamesi’nde belirtilen görevler çerçevesinde Özbekistan’daki kardeş Türk milletlerinin dilini öğrenmek, Cumhuriyetimizdeki Türkçe, Ozarçe, Kazakçe, Tatarçe konuşanlar için devlet (özbek) dili ile birlikte kendi ana dillerini öğrenmek için koşullar yaratmak gerekliliği vurgulanır. *Türk Dillerinin Dilbilimsel Elektronik Platformu*, bu tür görevlerin yerine getirilmesini sağlamak için önemli bir eğitim aracı olacaktır.

Elektronik platformun geliştirilmesinde çalışma iki yönde gerçekleştirilir:

1. Bilgi ve iletişim teknolojileri alanında nitelikli uzmanlarla işbirliği içinde “Türk dillerinin Linguodidactic elektronik platformu” oluşturulacak, elektronik platformun yazılım ve tasarımı oluşturulacaktır.

Bu proje çerçevesinde memleketimizde Özbekçe, Türkçe, Azerice, Kazakça, Kırgızca ve Tatarca dillerinde konuşan nüfus için özbek dili ile birlikte anadillerini: kardeş Türki dilleri öğrenmek için tasarlanan Türkçe, Azerice, Kazakça, Kırgızca ve Tatarca dilsel-didaktik materyaller, ses ve video materyalleri saklayan bir elektronik platform oluşturulması planlanmaktadır. Elektronik platform web teknolojileri ile gerçekleştirilecek. Web programlamada kullanılan modern ASP.NET Core MVC 3.0.0 çerçevesini ve MS SQL Server veritabanı yönetim sistemini kullanır. Bu çerçeve, oluşturulan platformun Linux ve Windows işletim sistemlerinde sorunsuz çalışmasını sağlar. Verileri depolamak

(*) Doç. Dr., Taşkent Devlet Özbek Dili ve Edebiyatı Üniversitesi, Özbekistan. hamroyeva81@mail.ru +99 891 404 06 20

(**) Bu bildiri Alisher Navoi’nin adındaki Taşkent Devlet Özbek Dili ve Edebiyatı Üniversitesi’nde yürütülen yenilikçi PZ-2020042022 “Türk dillerinin linguodidactic elektronik platformunun oluşturulması” projesi çerçevesinde geliştirilen Türk Dillerinin Dilbilimsel Platformu’nun amaç ve hedeflerine adanmıştır.

ve işlemek için sistemde bir veritabanı oluşturulur.

2. Projenin araştırma kısmı. Türkçe konuşan halkların karşılaştırmalı dilbilgisi için elektronik ders kitabı, metodolojik geliştirme ve kılavuzlar oluşturulacaktır. Bu bölümde Türk dillerinin grameri hakkında bilgiler yer almaktadır.

Bu dilbilimsel platform için talep ve ihtiyaç:

- Özbekistan'ın bağımsızlığının üzerinden 31 yıl geçmesine rağmen, bu dönemde Özbekistan'da Özbekçe, Türkçe, Azerice, Kazakça, Kırgızca, Tatarca dillerinin kapsamlı (karşılaştırmalı) bir grameri gelişmemiştir;

- Türk dillerinin mükemmel karşılaştırmalı gramer eksikliği;

- dilbilim alanında önemli ilerleme, dile bir sistem olarak yaklaşım, her dili kendine özgü ontolojik özellikleri açısından değerlendirme ihtiyacı;

- Türk dillerinin grameri ile ilgili kaynakların manevi olarak eskimesi;

- Türk dillerinin mükemmel bir karşılaştırmalı gramerine duyulan ihtiyaç;

Özbekistan Cumhuriyeti Bakanlar Kuruluna bağlı Yabancı Ülkelerle Uluslararası İlişkiler ve Dostluk Komitesi bünyesindeki ulusal-kültür merkezleri (Kazak, Kırgız, Tatar-Başkurt, Türk, Azerbaycan ulusal kültür merkezleri) ve yurtdışındaki yurttaşların kamu kuruluşları için dilbilimsel ve dijital eğitim-didaktik bir kaynağa duyulan ihtiyacın varlığı ile açıklamak mümkün.

Ülkemiz her bakımdan modernleşiyor ve dünyanın karşısına çıkıyor. Sistemdeki değişikliklerle ilgili yeni kavramlar Özbek diline girmiş ve Özbek dilinin zenginleşmesine yol açtı. Siyasi-hukuki, sosyo-ekonomik ve manevi-kültürel hayatın kendisinde meydana gelen değişiklikler nedeniyle dilbilgisi dü-

zeyinde birçok yeni kavram ve terim ortaya çıkmıştır.

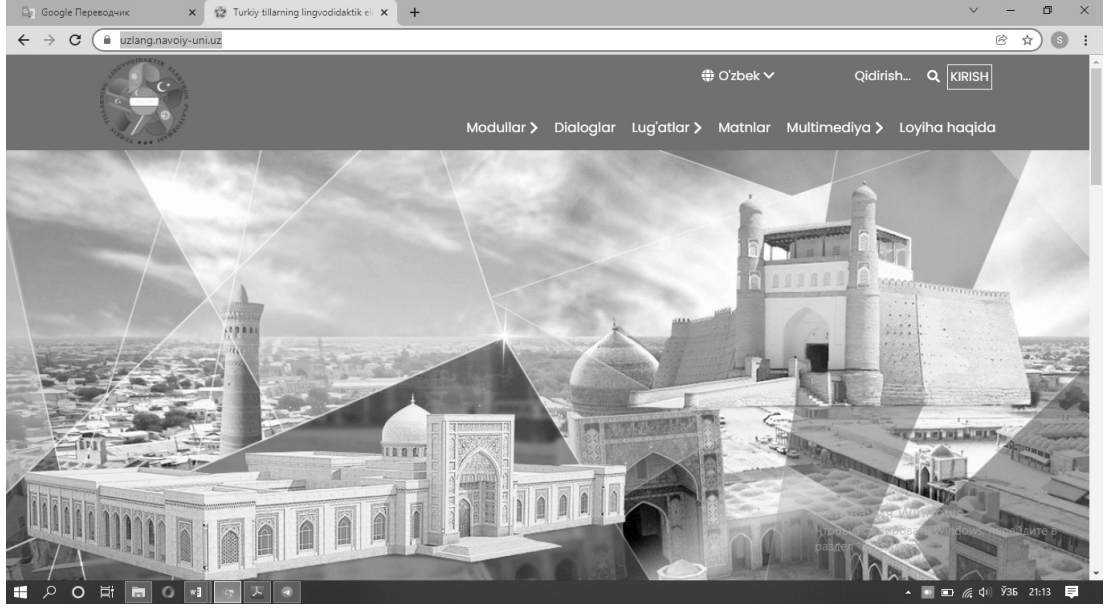
Özbekistan'da eğitim 7 dilde yapılmaktadır. Eğitim diğer dillerde yapılan gruplarda devlet dilleriyle birlikte Kazakça, Kırgızca, Karakalpak ve Tatarca öğretilmektedir. Ayrıca, eğitimin başka bir dilde yapıldığı kurumlarda, elbette, devlet dili – Özbekçe öğretiliyor. Böylece çok etnik gruptan oluşan insanlarımızın kendi ana dillerini ve devlet dilini öğrenmek için geniş fırsatlara sahip oluyorlar. Yabancı dilde eğitim verilen gruplar için eğitim kaynaklarının modernize edilmesi ihtiyacı, dijital teknolojiler kullanılarak mükemmel, yeni bir tür “Türk dillerinin Linguodidactic elektronik platformu” oluşturulmasını gerektirmektedir. Özbek dilinin uluslararası statüsünü artırmak için Taşkent Devlet Özbek Dili ve Edebiyatı Üniversitesi'nde çeviri programları ve elektronik sözlükler yapılıyor. Ancak bunların yalnızca İngilizce bağlamında değil, birkaç dil bağlamında olması gerekir. “Türk Dillerinin Dilbilimsel Elektronik Platformu”, Özbek dilinin ulusal bir külliyatı ve bilgisayar dilbilimi alanında önemli bir kaynak olmasının yanı sıra Özbekistan'da Özbekçe ve kardeş Türk dillerinin öğretimi için dilbilimsel (dil öğretimi) bir platform işlevi görecektir.

Projenin uygulanmasıyla birlikte birçok sorun çözülecek:

1) Özbekçe, Türkçe, Azerice, Kazakça, Kırgızca, Tatar dillerinin gramerini incelemek için bütünlük (karşılaştırmalı) gramer hazırlanır;

2) kardeş Türk halklarının dillerinin tanıtımına yönelik elektronik bir platform aracılığıyla ülkemizde iç ve dış turizm geliştirilecektir;

3) Türkçe konuşan halkların karşılaştırmalı dilbilgisine sahip multimedya yazılım ürünleri oluşturulacaktır.

Şekil 1. "Türk dillerinin dilbilimsel platformu" ana sayfası

4) Türkçe konuşan halkların karşılaştırmalı dilbilgisinin tanıtımına adanmış platform aracılığıyla, Türk dil ailesine ait diller ve bunların zengin ulusal ve manevi mirası dünya çapında yaygın olarak tanıtılacaktır;

5) Türk dillerinde oluşturulan eserleri tanıtır, ana dilimizin küresel ağda varlığını sağlar;

6) Türk dillerinde kelime, deyim ve kombinasyonları bulmayı, kullanmayı ve yazmayı (hecelemeyi) öğreten elektronik bir program oluşturulacaktır;

7) Özbekistan'da eğitimin 7 dilde yapıldığı göz önüne alındığında, çok dilli eğitim olanakları artacaktır;

8) Özbekistan'daki etnik gruplar arası uyumu güçlendirmede ve yabancı ülkelerle dostane ilişkiler geliştirmede Devlet dili - Özbek dilinin rolü, ana dilimizin saflığını, güzelliğini ve zenginliğini yaygın olarak tanıtmak mümkün olacaktır.

Çalışma sonunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmış beklenmektedir:

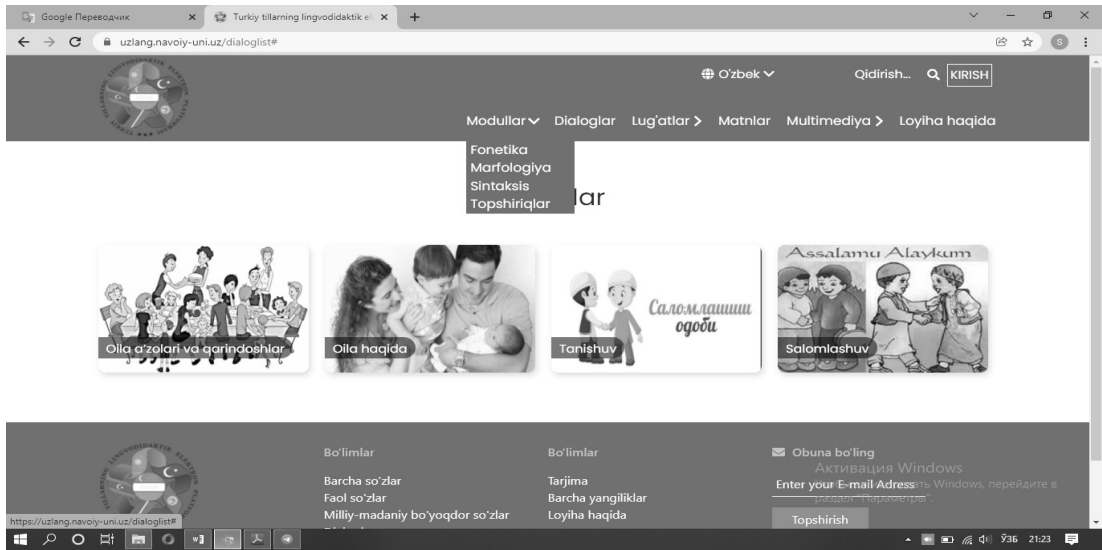
- "Türk dillerinin dilbilimsel elektronik platformu"nun oluşturulması;

- "Türk dillerinin dilbilimsel elektronik platformu" mobil uygulamasının geliştirilmesi.

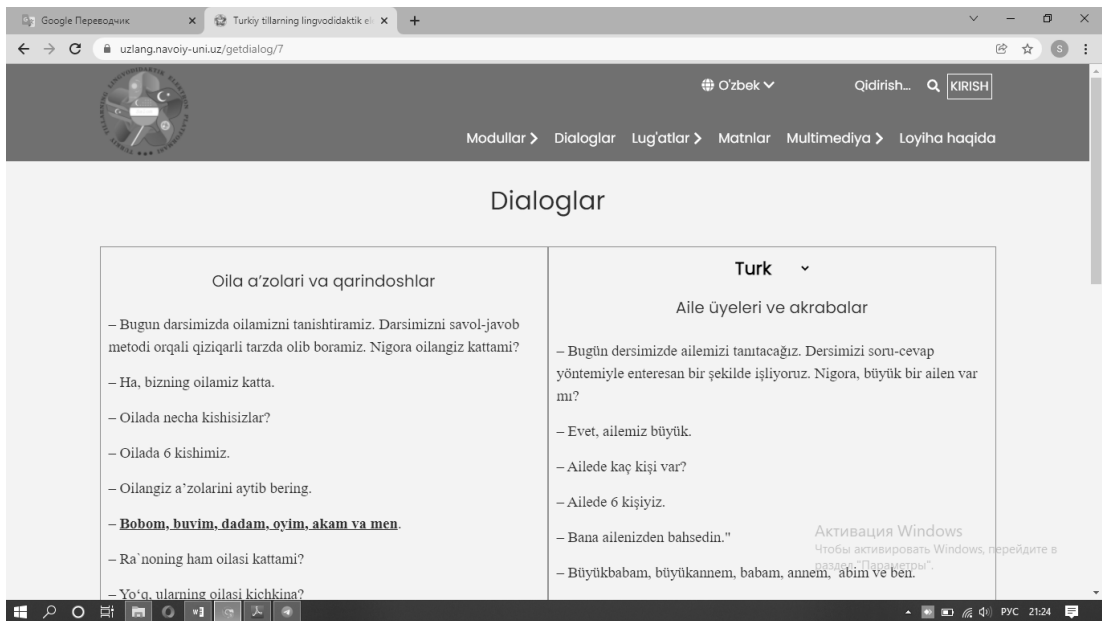
Bugün elektronik platformla ilgili bazı çalışmalar tamamlandı: web sitesi yayına girdi, <https://uzlang.navoiy-uni.uz/> bağlantısı üzerinden elektronik platformla tanışabilirsiniz.

Sol üst köşede elektronik platformun logosu bulunur. Arayüz 3 dilde mevcuttur: Özbekçe, İngilizce, Rusça. Sağ üstte bir arama kutusu var. İkinci satırda "modüller", "diyaloglar", "sözlükler", "metinler", "multimediya" ve "proje hakkında" maddeleri yer almaktadır (Şekil 1).

"Modüller" bölümü, fonetik, morfoloji ve sözdizimi ile ilgili bilgi ve atamaları içerir (Şekil 2). "Diyaloglar" bölümünde, "Aile ve akrabalar", "Aile", "Arkadaşlık, selamlaşma" gibi çeşitli konulardaki diyaloglar Özbekçe ve Türkçeye çevrilmiştir (Şekil 2-3).

Şekil 2. "Türk dillerinin dilbilimsel platformu" nun diğer sayfalarının görünümü

Şekil 3. Konuşmayı öğrenmek için diyaloglar

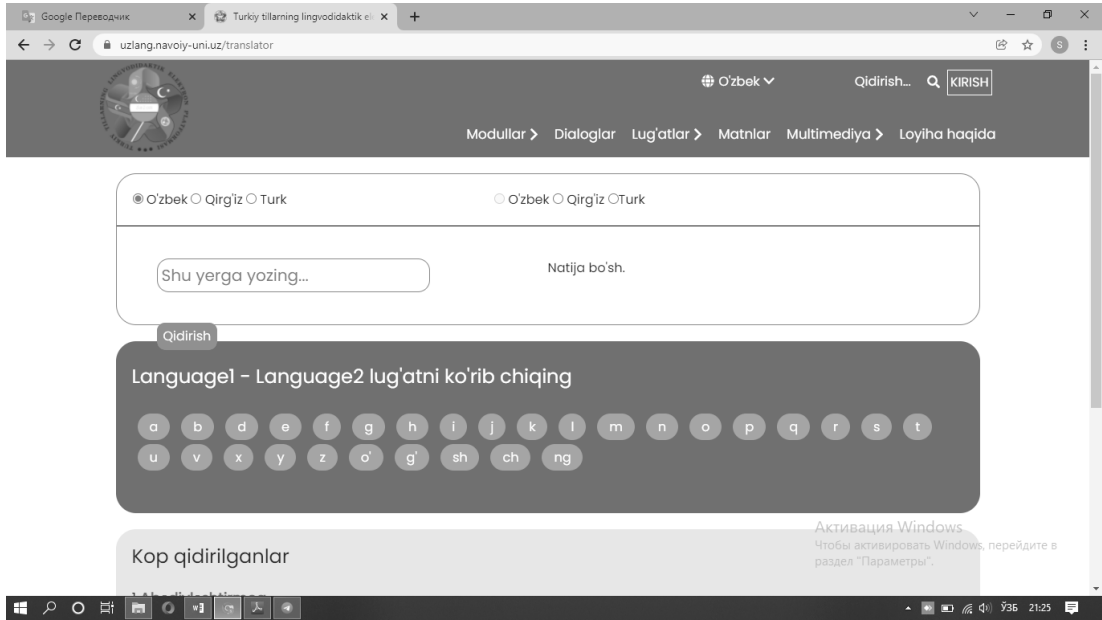
440

"Sözlükler" penceresinde bir çeviri, ulusal ve kültürel kelimelerin bir sözlüğü ve aktif kelimeler bulunur (Şekil 4). 'Çeviri sözlüğü' bölümünde Özbekçe-Türkçe-Kırgızca çeviri sözlüğü aktiftir.

Bu bölümde yer alan ulusal-kültürel günlük kelimeler ve aktif kelimeler sözlüğü önümüzdeki günlerde yayınlanacaktır. Mul-

timedya kısmı projenin sonraki aşamalarında hazırlanacak ve tamamlanacaktır.

Sonuç olarak, Türk dillerinin linguodidactic elektronik platformunun çeşitli alanlarda mevcut olan modern katman dil birimlerini kapsayabileceği söylenebilir. Ayrıca, yüksek öğretimde filoloji öğrencileri tarafından kullanılan bu kaynak aracılığıyla, eğitim

Şekil 4. Sözlükler bölümünün görünümü

sürecinin kalitesini, öğretmenin modern pedagojik teknolojileri kullanma becerilerini, e-öğrenme araçlarını geliştirme fırsatı vardır. Bu elektronik platform Özbekçe, Türkçe, Kırgızca, Kazakça dillerini öğrenmek için iyi bir dilbilimsel materyal olarak hizmet edebilir.

Kaynak

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning 2019 yil 21 oktyabrdagi "O'zbek tilining davlat tili sifatidagi nufuzi va mavqeiini tubdan oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5850-son farmoni // <https://lex.uz/docs/4561730>

2. <https://uzlang.navoiy-uni.uz/>